

SABER-NE
MÉS

Un dels objectius destacats del docent en el procés d'aprenentatge de l'alumne és el de proporcionar models. En el TILC pren una rellevància cabdal que el docent sigui el model comunicatiu, en dos aspectes essencials: per a l'alumnat que s'escolaritza en una llengua que no és la seva i que, per tant, necessita escoltar bons models d'ús del llenguatge conversacional; i, per a tot l'alumnat, per ajudar-los a passar de les expressions quotidianes al llenguatge científic de les diferents matèries.

En el primer cas, a més de proporcionar un bon model d'ús de la llengua, podem aplicar una sèrie d'estratègies per facilitar la comprensió i ajudar l'alumnat de L2 a millorar les seves produccions orals:¹

<p>Facilitador de la comprensió</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Moderar el ritme del discurs per donar temps a la comprensió. • Incorporar el llenguatge gestual per fer-se entendre millor. • Repetir els missatges, amb naturalitat i sense modificar el to de veu. • Fer pauses estratègiques en el missatge: ajuda a la comprensió i dona temps a la reflexió. • Tenir cura de la pronúncia: articulació clara, èmfasi en les terminacions, amb bones corbes d'entonació per marcar finals de frase. • Entonar de manera emfàtica, exagerant una mica per marcar si és exclamació, interrogació, fi de frase... • Triar hiperònims i mots freqüents, escollint aquells més generals i els més propers a l'alumne. • Emprar estructures gramaticals simples: tota frase ha de ser correcta, però evitant construccions massa complexes, subordinades i excés de complements verbals.
<p>Dinamitzador de l'expressió de l'alumnat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Anticipar el tema i el vocabulari corresponent, per tal de familiaritzar-los amb el lèxic i afavorir les possibilitats comunicatives. • Facilitar la intervenció de tot l'alumnat en la conversa, sigui quin sigui el seu nivell de llengua. Per exemple, formulant preguntes més o menys tancades segons a qui ens adrecem. • Donar temps per respondre, evitant la inseguretat i l'angoixa de l'alumne/a.

1

¹ Font: *Llengua i immigració*, citat a la bibliografia.

	<ul style="list-style-type: none"> • Fer aclariments que ajudin a reformular la pregunta i aportar suports per construir una resposta elaborada, segons les capacitats comunicatives de l'alumne/a. • Donar oportunitats d'imitació entre iguals, per aprofitar els alumnes que també poden ser un model lingüístic. • Estimular la formulació de preguntes i respostes entre iguals, facilitant un model a seguir o fent modelatge docent. • Ampliar el discurs d'un alumne/a, incorporant, de mica en mica, elements que contribueixin a la creació d'estructures lingüístiques més riques. En els primers estadis d'aprenentatge de la llengua podem completar les seves frases per fer-les entenedores a la resta del grup. • Fer feedbacks en positiu, encoratjant i reforçant els seus avenços i esforços.
<p>Interlocutor de les converses</p>	<ul style="list-style-type: none"> • En el cas d'adreçar-nos a alumnat nouvingut, ho hem de fer des del primer dia, encara que mostri dificultats comunicatives. Pot ajudar que centrem les converses en les seves necessitats i interessos. • Valorar qualsevol intent comunicatiu, i això ho val per a tot l'alumnat. Aquests intercanvis ens aportaran molta informació sobre l'ús del discurs quotidià i acadèmic. • Fer escolta activa: així els podrem acompanyar en la interpretació i reformulació del missatge, podem demanar-los aclariments, ajudar-los a emprar el lèxic adequat, completar o eixamplar les frases. • Estimular a mantenir els intercanvis verbals: posar-lo en antecedents del que haurà de treballar, donar models de construcció del discurs o fer verbalitzar el vocabulari clau de l'activitat. • Podem reforçar el nostre missatge amb gestos, dibuixos, pistes, canviant l'entonació...
<p>Corrector subtil</p>	<ul style="list-style-type: none"> • És fonamental que la correcció sempre sigui implícita i no exhaustiva: no cal corregir-ho tot, sinó focalitzar cada vegada en algun error concret. • La correcció no ha d'interrompre l'acte comunicatiu. Per això no pot ser constant sinó esporàdica i focalitzada. • S'han de fer correccions subtils, que no es puguin percebre com a negatives i que millorin la comunicació del missatge. <p>Com ho podem fer? Transcrivim alguns exemples:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fer preguntes sobre la tria lèxica: <ul style="list-style-type: none"> —Què hi porta l'àvia, a la bossa? —“Pescat”. —Què dius que porta, peix o carn? - Repetir en forma de pregunta: <ul style="list-style-type: none"> —On és el paquet? —Al “suel”.

	<p>—El paquet és a terra?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fer repeticions adreçades a la resta del grup: <ul style="list-style-type: none"> —“Esto” és un paquet. —Mireu, en Mohamed diu que això és un paquet. - Assentir: <ul style="list-style-type: none"> —Què porta als pantalons? —Un “parche”. —Molt bé, porta un pedaç als pantalons. - Demanar aclariments: <ul style="list-style-type: none"> —Ai, no t’he sentit; m’ho pots repetir? —... —A veure si m’ho dius d’una altra manera. - Repetir únicament la incorrecció: <ul style="list-style-type: none"> - Hola, Jurdi. - Jor... Jor...
--	--

El model comunicatiu del docent en el pas del llenguatge conversacional al llenguatge acadèmic

Sovint, la dificultat en les converses que es generen a les classes de matèries no lingüístiques no sols tenen a veure amb el desconeixement del tema, sinó també amb la manca de domini, per part de l’alumnat, del vocabulari científic i de l’estructura de la comunicació científica: per exemple, saber explicar un procediment seguit, fer un debat entorn d’un model científic o simular un gènere acadèmic, com una conferència o una taula rodona. Aquesta dificultat es fa evident en les produccions orals de l’alumnat: respostes curtes, frases incompletes i registre excessivament col·loquial.

El paper del docent com a model d’ús d’aquests gèneres orals i d’incorporació de termes científics en el discurs oral torna a ser fonamental, en aquest cas, per a tot l’alumnat, fins i tot aquell que domina el registre conversacional. La resta d’estratègies comentades en el primer cas es poden aplicar de la mateixa manera, però aplicant-les al llenguatge acadèmic.

BIBLIOGRAFIA CONSULTADA:

Us convidem a llegir aquests títols per ampliar la informació:

- BESSÓN, I.; DOMÈNECH-CASAL, J.; GOYTIA, E.; MIRÓ, M. (2015). [“Pràctiques mudes, congressos científics, seminaris de recerca i](#)

[altres dinàmiques científiques d'oralitat al laboratori i a l'aula](#)". A: *Ciències*, núm. 29, 15-23. [Consulta: 21/5/2021].

- MORENO, J. C.; SERRAT, E.; SERRA, J. M.; FARRÉS, J. (2005). [Llengua i immigració](#). Diversitat lingüística i aprenentatge de llengües. Departament de Benestar i Família. [Consulta: 21/5/2021].